

ΞΕΡΡΙΖΩΜΕΝΗ

Καθισμένη παράμερα, στην πιό μακρινή γωνιά του σαλονιού, άκουε τους ήχους του fox που έρχονταν απ' έξω από το χαγιάτι. Ήταν η μητέρα της νύφης. Άρραβωνιάζονταν το τελευταίο κορίτσι της εκείνο το βράδυ και η νεολαία, η συγγενική, χόρευε δείχνοντας μ' αυτό τον τρόπο τη χαρά της. Το πρόσωπο της μάννας δέν εφαινετο εύχαριστημένο. Φυσικά ήθελε να παντρεύη το κορίτσι της και για τον νέο δέν είχε κανένα παράπονο. Ήταν καλό παιδί. Μά την έτρωγε αδιάκοπα μιά σκέψη: έφθασε η ώρα που έπρεπε κι' αυτή να κατοικήση στην Αθήνα, σ' αυτή την ξελογιάστρα, που τής είχε τραβήξει ένα-ένα, όλα της τὰ παιδιά.

Οί γιοί της και οί κόρες της τὸ είχαν κάμει ζήτημα. «'Αν μᾶς αγαπᾶς, μητέρα, τῆς ἔλεγαν, θὰ ἔλθης μαζί μας νὰ κατοικήσης. Ἀλλοιώτικα θὰ πῆ πὼς αγαπᾶς περισσότερο ἀπὸ μᾶς τὸ σπίτι σὴν ἐπαρχία. Τί βρίσκεις πιά μέσα στοὺς τέσσερις τοίχους, ἀφοῦ ὅλοι μας λείπουμε;»

Τοὺς ἄκουε σιωπηλή, κατεβάζοντας τὸ κεφάλι. Πόσο μακριὰ ἦταν ἀπ' τὴ σκέψι της! Πόσο τοὺς εἶχε ἀλλάξη κι' αὐτοὺς ἡ μεγαλούπολι! Στὸ αἶσθημα τοὺς ἔννοιωθε τόσο διαφορετικούς, πὸν δὲ δοκίμαζε μὲ τὰ λόγια νὰ γεφυρώσῃ τὸ χάσμα. Θὰ ἦταν χαμένος κόπος. Εἶχε κοπῆ πιά ὁ στενὸς ψυχικὸς σύνδεσμος.

Αὐτὴ ἀγαποῦσε τὸ σπίτι τους τὸ εὐρύχωρο, καὶ τὸ καρποφόρο κτῆμα τους, μ' ὅλη της τὴν καρδιά, σὰ νὰ ἦταν ἄνθρωποι. Δὲ τὰ ξεχώριζε ἀπὸ τὰ παιδιά της. Γι' αὐτὴν τὸ σπίτι δὲν ἦταν τέσσερις τοῖχοι, οὔτε τὸ κτῆμα δένδρα κι' ἀμπέλια ἀναίσθητα. Μαζί-τους ἔζησε τὶς λύπες καὶ τὶς χαρὲς τόσα χρόνια τώρα, κ' ἦταν γι' αὐτὴν ζωντανὰ πλάσματα. Κάθε γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ, κάθε δένδρο καὶ μιὰ ἐνθύμησι. Ὅλα εἶχαν τὴν ἱστορία τους. Τὰ πεῦκα ποὺ εὐρίσκονταν κοντὰ στὸ κατῶφλι, τὰ εἶχαν φυτέψη μαζί μὲ τὸν ἄνδρα της τὸν πρῶτο χρόνο τοῦ γάμου της. Τὴ μουριὰ κεῖ κάτω τὴν εἶχε φυτέψει ὁ Γιώργος της, τὸ μεγαλύτερό της ἀγόρι, πρὶν φύγη γιὰ τὴν στρατιωτικὴ σχολή. Τὶς ἔμορφες τριανταφυλλιᾶς τὶς πολύχρωμες, περιποιόταν ἡ μεγάλη της κόρη. Καὶ τὰ ἄλλα της τὰ μικρότερα παιδιά ὅλα εἶχαν βοηθήσει στὸ φύτεμα τοῦ κήπου καὶ στὴν καλλιέργεια τοῦ κτήματος. Βλέποντας τὰ δένδρα ξανάβλεπε τὰ παιδιά της σὶς διάφορες ἐποχὲς τῆς ζωῆς τους.

*
* *

Πῶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ σπίτι της; Σαραντα χρόνια τώρα ἦταν γι' αὐτὴν ὅλος ὁ κόσμος. Ἀφωσιωμένη στὰ παιδιά της δὲν αἰσθάνετο ἀνάγκη γιὰ κοσμικὲς συγκεντρώσεις. Σχεδὸν δὲν ἔβγαινε ἔξω. Ἀπὸ τὶς λιγοστὲς φίλες της, ποὺ δὲν τὴ λησμονοῦσαν κ' ἦρχονταν καὶ τῆς κρατοῦσαν συντροφιά, μάθαινε τὰ νέα τῆς πόλεως καὶ παρακολουθοῦσε τὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῆς ἐπαρχίας. Ἀκόμα εὐρίσκονταν σ' ἐπαφὴ μὲ τὸν μακρινώτερο κόσμον καὶ ἤξερε κάθε καινούργια ἰδέα ποὺ συζητοῦσαν. Ἀπὸ τὸν πατέρα της, διάσημο δικηγόρον, εἶχε κληρονομήσει τὴν ἀγάπη γιὰ τὸ βιβλίον καὶ γιὰ τὴ θεωρητικὴ σκέψι. Τὸ βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ τὰ παιδιά ἠσύχαζαν, διάβαζε πάντα. Κι' ὅπως ζοῦσε σχεδὸν ἀπομονωμένη στὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι, οἱ ἐντυπώσεις καὶ τὰ αἰσθήματα, ποὺ ἡ ζωὴ ἢ καθημερινὴ καὶ τὸ διάβασμα μέσα της ξυπνοῦσαν, βάραιναν κ' ἡ σκέψι της ἐγίνετο δυνατὴ καὶ ἐπλαθε τελειότερα τὴν ἀτομικότητά της. Καὶ τώρα ἔπρεπε

στην Ἀθήνα νὰ συναναστραφῇ μ' ἀνθρώπους, πού τοὺς ἤξερε ἐπιπόλαιους, γιατί τοὺς εἶχε μορφώσει ἔτσι ἡ γοργὴ κι' ἀδιάκοπη ἀλλαγὴ τῶν καθημερινῶν ἐντυπώσεων. Ἐπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς καλοὺς παλιούς της φίλους, τὸ σπίτι της, τὸ κτῆμα, τοὺς γνωρίμους της, γιὰ νὰ ζήσει μέσα στὴν ἀδιαφορία κ' ἐπιπολαιότητα! Ἦταν ἀδύνατο.....

*
* *

Πέρασαν κάμποσα χρόνια ἀκόμα. Γριὰ πιά, ἐπιθυμοῦσε ἀδιάκοπα τὰ παιδιά της. Δὲν εἶχε τὴ δύναμι νὰ ζήσει μόνη. Οἱ ἀναμνήσεις δὲν τὴν ἀρκοῦσαν. Μιὰ ἡμέρα ἔκλεισε τὸ σπίτι, κ' ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ἄφησε μ' ἀπόφρασι ὅλα πίσω της, γιὰ νὰ ζήσει κοντὰ στὰ παιδιά της. Ὅσο ὅμως προχωροῦσε στὸ ταξίδι, καὶ πλησίαζε νὰ φθάσῃ, ἔννοιωθε τὶς δυνάμεις της νὰ λιγοστεύουν. Τῆς φαινόταν πὼς δὲν θὰ βαστοῦσε πολὺ. Ἴσως λίγες ἡμέρες μονάχα. Ἴσα, ἴσα νὰ ξαναδῇ τὰ παιδιά της καὶ νὰ τ' ἀποχαιρετήσῃ. Δὲν ξαναπιάνουν τὰ δένδρα τὰ γέρικα, οὔτε μποροῦν ν' ἀρχίσουν μιὰ καινούργια ζωὴ, συλλογιζόταν. Πεθαίνουν σὲ λίγο, ὕστερα ἀπ' τὸ ξεριζώμα.

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

